

26-27 Mart March 2013,
Kahire Cairo)

4. İİT ÜLKELERİ DÜŞÜNCE KURULUŞLARI FORUMU

“İİT Ülkelerinde Ekonomik Entegrasyon: İmkânlar ve Güçlükler”

4th THINK TANKS FORUM OF THE OIC COUNTRIES

“Economic Integration within the OIC Countries: Prospects and Challenges”

The Egyptian Cabinet
Information and Decision Support Center

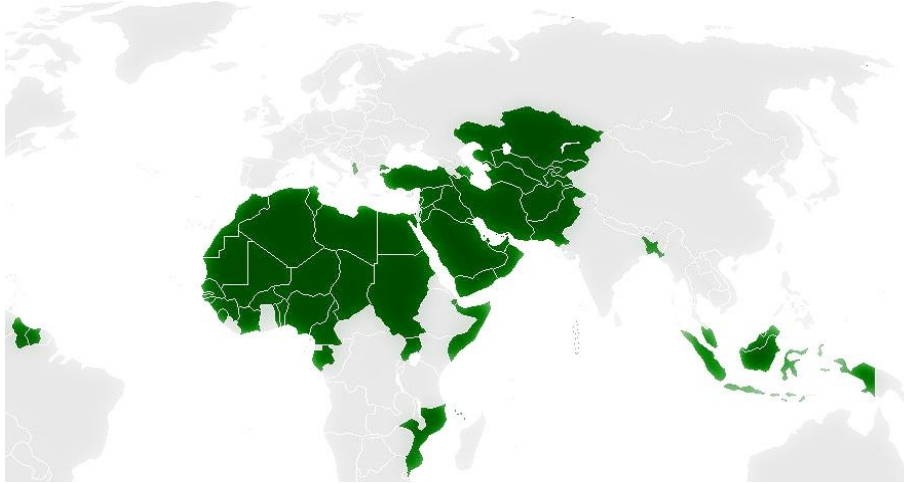
Organisation of Islamic Cooperation

Dördüncü İİT Ülkeleri Düşünce Kuruluşları Forumu

“İİT Ülkelerinde Ekonomik Entegrasyon: İmkânlar ve
Güçlükler”

Konsept Metin

26 - 27 Mart, 2013

Kahire - Mısır

The Egyptian Cabinet
Information and Decision Support Center

1. İşbirliği Teşkilatı Üyesi Ülkeler Düşünce Kuruluşları Forumu (İİT)

İİT'ye üye ülkeler düşünce kuruluşları forumu, İİT'nin katkılarıyla TASAM tarafından başlatılmış bir girişimdir. Bu girişim, İİT üyesi ülkelerdeki düşünce kuruluşlarını bir araya getirmeyi; siyasi, sosyo-kültürel ve ekonomik gelişmeleri paylaşmayı, günümüz ve gelecek için yaratıcı bir diyalog ortamı geliştirmeyi amaçlamaktadır.

İİT Ülkeleri Düşünce Kuruluşları Forumu'nun ilki İstanbul'da 28 - 30 Ocak 2010 tarihlerinde gerçekleştirilmiştir. İİT üyesi ülkeler düşünce kuruluşları, hem kendi ülkelerinin hem de İslam Dünyası'nın ortak çıkarları için işbirliği içinde çalışmaya karar vermişlerdir. Bu durumda, İstanbul'da amacı işbirliği ve koordinasyon olan "İİT Üyesi Ülkeler Düşünce Kuruluşları Platformu" kurulmasına ve Forum'un bir sonraki yıllık toplantısının tüm katılımcı kurumlara ve ülkelere açık olmasına karar verilmiştir. Forum'a İİT üyesi 40 ülke ile İİT gözlemci ülkeleri Rusya, Tayland ve KKTC'den düşünce kuruluşları temsilcileri, İİT Genel Sekreteri, İİT ülkeleri diplomatik misyon temsilcileri, uzmanlar, Türkiye'nin sekiz düşünce kuruluşu ve medya mensupları katılmıştır.

Kamu diplomasisi konulu 2. Forum 30 - 31 Mart 2011 tarihlerinde yine İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. Konferansta 50 üye ülke yer almıştır. Bu çerçevede "Kamu Diplomasisinde Teorik Ve Kavramsal Çerçeve ve Kamu Diplomasisi Aktörleri", "Eğitim, Kültürel Aktiviteler ve Kamu Diplomasisi", "Dış Politika ve Kamu Diplomasisi", Ekonomik Aktiviteler ve Kamu Diplomasisi", "İİT Ülkelerinde Sivil Toplum Hareketleri, Demokrasi ve Kriz Yönetimi" ve "Kamu Diplomasisi Perspektifinden İİT Ülkeleri Düşünce Kuruluşları Arasında İşbirliği ve Kurumsallaşma" konularında tebliğler sunulmuştur. Buna ek olarak, OIC ülkeleri düşünce kuruluşları arasında iş birliği imkânları ile ilgili görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Bu forum sırasında **3. Forum'un 1 - 2 Mart 2012 tarihlerinde Azerbaycan Cumhurbaşkanlığı Stratejik Araştırmalar Merkezi (SAM)'ın ev sahipliğinde Azerbaycan - Bakü'de gerçekleştirmesine ve 4. Forum'un IDSC (Information and Decision Support Center) ev sahipliğinde 26 - 27 Mart 2013'te Mısır'da gerçekleştirilmesine karar verilmiştir.**

The Egyptian Cabinet
Information and Decision Support Center

Üçüncü Forum SAM ve TASAM İslam Ülkeleri Enstitüsü tarafından Bakü'de "İT ülkelerinde Değişim ve Dönüşüm" teması ile 2 - 3 Mart 2012 tarihinde düzenlenmiştir. Forum iki gün sürmüş ve "Bakü Deklarasyonu" ile son bulmuştur. İT üyesi 40 ülkeden ve İT gözlemci ülkeleri Rusya, Tayland ve KKTC'den düşünce kuruluşları temsilcileri ile İT Genel Sekreteri, İT ülkeleri diplomatik misyon temsilcileri, uzmanlar, Türkiye'nin sekiz düşünce kuruluşu ve medya üyeleri Forum'a katılmışlardır.

2. Dördüncü İT Üyesi Ülkeler Düşünce Kuruluşları Forumu Mısırdadır

Mısır İT üyesi ülkelerin gelişmesini dış politikasının ve ulusal güvenlik sisteminin asli unsurlarından biri olarak değerlendirmektedir. Mısır dış politikası İslam Dünyasında hoşgörüyü, ılımlılığı ve modernizasyonu teşvik etmekte, bilim, teknoloji, eğitim ve ticaret başta olmak üzere tüm alanlarda reformları, iyi yönetişimi, insan haklarını desteklemekte, özellikle İT'nin kurulduğu 1969 yılından bu yana, çocuk, kadın ve yaşlı haklarına saygıyı ve İslam'ın aile değerlerini yüceltmesini göz önünde tutmaktadır. Mısır İT'nin küresel düzeyde dünya halkları arasında barış ve uyumun sağlanması için tüm İslam dünyasının çıkarlarını koruyan ortak sesi olma amacını desteklemektedir.

Mısır dış politikası İslam ülkelerinde kalkınmanın başarılmasına ve sürdürülebilir hale getirilmesine finansal destek, barış gücü misyonları, çatışmaların çözümlenmesinde arabuluculuk yapma gibi yollarla destek sağlamaktadır.

İslam dünyasının stratejik önemini vurgulayan ve Mısır kabinesine bağlı bir düşünce kuruluşu olarak faaliyet gösteren IDSC (Information and Decision Support Center) 4. İT Üyesi Ülkeler Düşünce Kuruluşları Forum'unu 2013 yılında Mısır'da, forum zincirinin sürdürülebilirliğini sağlamak ve bölgenin ortak gelişimi ile ilgili yaşadığı güçlükleri tartışmak için üstlenmiştir.

2.1. Gerekçe

İslam Dünyası sosyo-ekonomik, kültürel ve bilimsel güçlüklerle karşı karşıyadır. Bu güçlükler İslam dünyasını birlik, barış, güvenlik ve kalkınma yönünde ciddi adımlar atmaya zorlamaktadır. İİT üyesi ülkeler bu güçlüklerle baş edebilmek için kararlı bir şekilde işbirliği yoluna gitmeli ve üstesinden gelmek için gerekli inisiyatifleri almalıdırlar. Bu nedenle, İİT üyesi ülkelerin kapasitelerini ve sahip oldukları bol miktardaki ekonomik kaynaklarını kullanarak, ekonomik refah ve kalkınma seviyesini daha yukarılara taşımak üzere hareket etmeleri kaçınılmaz bir zorunluluktur. İİT üyesi ülkeler içinde öncelik mutlak surette ekonomik işbirliğine, üye ülkeler arası ticari faaliyetlere, yoksullukla mücadeleye, turizm ve insani kalkınma faaliyetlerinin teşvikine verilmesi gerekmektedir.

Aralık 2005'te, Mekke'de düzenlenen İslam Zirvesi 3. Olağanüstü oturumunda geliştirilen On Yıllık Faaliyet Raporuna göre, 2015 yılı itibarıyla amaçlanan İİT üyesi ülkeler arası % 20'lik ticari hedefin yakalanması gerekmektedir. Muhtelif İİT forumlarında bu hedefin yakalanması ve İİT üyesi ülkeler arasında ticari iş birliğini gerçekleştirecek yöntem ve araçların geliştirilmesine özel bir önem atfedilmektedir. Bununla birlikte, üye ülkeler arası ticari faaliyetler tüm dünya üye devletlerine kıyasla önemli ölçüde düşük seviyede seyretmektedir. Aslında, İİT üyesi ülkeler arasındaki ticari faaliyet analiz raporuna göre, mevcut durum hala hedef olarak gösterilen % 20 seviyesinden çok uzaktadır. Yine de, 2000 yılında %11.8 olan İİT üyesi ülkeler arasında toplam ticaret oranı, 2009 yılında %16.8'e yükselmiştir. Ama üye ülkeler önümüzdeki dönemde, belirlenen hedefi yakalamak için gerekli gayreti göstermelidirler.

Günümüz uluslararası ilişkileri çok boyutlu rekabet temelinde gelişmektedir. Rakip güçlerin insani ve teknolojik kapasite düzeylerinin bu denli yüksek ve birbirlerini etkileme gücüne sahip olduğu bir uluslararası sistem tarihte ilk kez bu dönemde görülmektedir. Çok boyutlu rekabete dayalı politikaların küresel düzeyde ne tür sonuçlar doğuracağı ile ilgili öngörülerde bulunma imkanı henüz oldukça düşüktür. Ama yüzyıl önce olduğu gibi bugün de İİT üyelerinin küresel rekabetin odağında buldukları ileri sürülebilir. İİT üyesi ülkelerin kendi özgün inisiyatiflerini geliştirememeleri halinde yarım asırlık bir zaman dilimini daha kaybetmeleri söz konusu olabilir. Bu noktada İİT üyesi ülkelerinin kendi aralarındaki ekonomik faaliyetlerini yoğunlaştırmaları büyük önem kazanmaktadır.

The Egyptian Cabinet
Information and Decision Support Center

Organisation of Islamic Cooperation

Ekonomik entegrasyon faaliyetlerinin başarısı için NAFTA örneğindeki ABD gibi bir ülkenin, ya da AB örneğindeki Almanya, Fransa ve İtalya gibi ülkeler grubunun öncülük etmesi kaçınılmaz bir zorunluluktur. Günümüz itibariyle İİT üyesi ülkelerde ekonomik entegrasyona, ya da ekonomik etkileşimin artırılmasına tek başına liderlik edecek bir İslam ülkesinden söz etmek mümkün değildir. Bu nedenle, örneğin tamamı İİT üyesi olan, demografik ve stratejik koşullar itibariyle İİT ülkelerini yönlendirme kapasitesine sahip olan D-8 + Suudi Arabistan gibi ülkelerin kendi aralarında bir grup teşkil ederek 57 ülkeye öncülük etmeleri değerlendirilebilir. Bu grubun üye sayısının belirli koşullara göre genişlemesi değerlendirilmelidir. Dördüncü İİT Üyesi Ülkeler Düşünce Kuruluşları Forumu ve Akil Kişiler Kurulunun bu bağlamda gerçekleştireceği faaliyetler büyük önem taşımaktadır.

Devletler arasındaki resmi ilişkiler önemlidir ama bu ilişkilere derinlik kazandıracak kanalların geliştirilmesi gerekmektedir. Bu noktada İİT'nin oynayacağı arabulucu ve hızlandırıcı rol önem kazanmaktadır. Bu noktada STK'lara, işadamlarına, üniversitelere, uzmanlık kuruluşlarına büyük görev düşmektedir. Dolayısıyla, İİT Üyesi Ülkeler Düşünce Kuruluşları Forumu'nun bir sivil inisiyatif olarak desteklenmesi gerekir.

Ekonomik entegrasyon faaliyetlerinin ve ekonomik etkileşimin derinleştirilmesinin temel koşulu her boyutta güven atmosferinin yaygınlaştırılmasına bağlıdır. Örneğin, ekonomik faaliyetlerin yoğunlaşması sonucu kimi ülkelerin zenginleşmesi diğerleri tarafından tehdit olarak algılanıyorsa, böyle bir ortamda ekonomik ilişkilerin bir ileri düzeye taşınmasından söz edilemez. Dolayısıyla, ekonomik entegrasyon girişimlerinin başarısı ülkeler arası karşılıklı güven duygusunun geliştirilmesi ve her boyutta yaygınlaştırılması ile yakından ilgilidir.

Ekonomik etkileşim ve entegrasyon faaliyetlerinin sürdürülebilir olması da bu güven ortamının sürdürülebilir olması ile yakından ilgilidir. Gıda güvenliği, terörizm, insan güvenliği vb alanlarda karşılıklı güvenliği sağlayan ve güven duygusunu artıran önlemlerin alınması olmazsa olmaz gerekliliktir. Örneğin ithal mallarla bulaşıcı hastalıkların dağılmasının ve sosyal krizlerin turizmi baltalamasının önüne geçilmesi bu bağlamda büyük önem arz etmektedir.

The Egyptian Cabinet
Information and Decision Support Center

Organisation of Islamic Cooperation

İslam Dünyasında ekonomik entegrasyon sağlanması, en azından OIC ülkeleri arası ekonomik etkileşimin artırılabilmesi için Balkanlar, Karadeniz, Kafkaslar, Orta ve Güney Asya'dan Yukarı Nil'e ve Afrika ortalarına uzanan güvenli bir ulaşım ve iletişim ağının oluşturulmasına, bu yolların verimli işletilebilmesine, yol güvenliğinin sağlanmasına, ülkeler arası güven artırıcı önlemlere önem verilmesine; terörizm, insan kaçakçılığı ve uyuşturucu kaçakçılığı gibi alanlarda güvenlik önlemlerinin alınmasına bağlıdır. Yatırımcılar için güvenli yasal alt yapının hazırlanması ve insan güvenliği ortamının sağlanması ekonomik entegrasyon için olmazsa olmaz koşuldur.

Buna göre, Üye devletlerin belirlenen hedefleri yakalaması ve ekonomik entegrasyonun sağlanması amacıyla ticari kural, prosedür ve düzenlemelerin geliştirilmesi, ticari engellerin kaldırılması ve uyumun yenilenmesi noktasındaki faaliyetlere acil olarak ihtiyaç vardır. Böyle bir yolun izlenmesi bölge piyasasının genişlemesini, büyüme oranlarının yükselmesini ve adil bir şekilde ticari kazanç elde edilmesini sağlayacaktır. Diğer bir deyişle, üye devletlerin tek başlarına yapamayacakları bu faaliyetleri birlikte yapmaları sağlanmalıdır. Önceki forumların başarıları üzerine yükselmeyi amaçlayan Dördüncü İİT Üyesi Ülkeler Düşünce Kuruluşları Forumu Üye ülkeler arası Ticaret, Ortak Pazar ve Ekonomik işbirliği alanlarında ekonomik katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

2.2. Tema

'Üye Devletlerarasındaki Ekonomik Entegrasyon: İmkanlar ve Güçlükler'

2.3. Amaçlar

Konferansın ana hedeflerinden biri, bölgedeki ekonomik entegrasyonu sağlayacak seçenekleri sunan düşünce kuruluşlarının rolünü ve önemini tartışmaktır. Bu bağlamda Forum aşağıda sayacağımız konuları kapsayacaktır:

The Egyptian Cabinet
Information and Decision Support Center

Organisation of Islamic Cooperation

- Üye Ülkeler arası Ticareti Geliştirme
- Üye Ülkeler arası Ortak Pazar İnşası
- Üye Ülkeler Özel Sektörler arasında Entegrasyon
- Üye Ülkelerde Turizmin Ekonomik Rolü
- Üye Ülkeler arası Ulaşım Kolaylığı
- Üye Ülkelerde İslami Ekonomi
- Çok Boyutlu Güvenlik ve Ekonomik Entegrasyon

3. Niçin IDSC? (Information and Decision Support Center)

IDSC değişik araştırma kuruluşları ve sadece İslami bölgelerde olmayıp ortak ilgi alanları paylaşma hedefleri ile de uluslararası örgütler ile iş birliği kanalları inşa eden Mısır Kabinesi ile de akışı sağlayan bir düşünce kuruluşudur. IDSC geçtiğimiz 5 yıl içinde de değişik düşünce kuruluşlarına ev sahipliği yapmıştır. Bunlar arasında, 2009 Yılı Ocak ayında düzenlenen 'Birinci Uluslararası Gelişmekte Olan Ülkelerde Düşünce Kuruluşları'nın Rolü Konferansı' Güney-Güney işbirliği geliştirme hedefiyle değişik bölge ülkelerinin buluşmasına öncülük etmiştir. Buna ek olarak IDSC, Afrikalı Düşünce Kuruluşları'nın Rolü üzerine gerçekleştirilen 1. bölgesel konferansa ev sahipliği yapmıştır.

4. Niçin TASAM?

(Türk - Asya Stratejik Araştırmalar Merkezi)

TASAM, 2003 yılından bu yana Türk dış politikası üzerine yoğunluklu çalışmaları olan bağımsız, dinamik ve bilimsel bir düşünce kuruluşudur ve sivil toplum örgütüdür. TASAM bugüne kadar düşünce kuruluşlarının önemi ile ilgili farkındalık ve networkler oluşturma hedefleri doğrultusunda birçok düşünce kuruluşu etkinliğine ev sahipliği yapmıştır.

The Egyptian Cabinet
Information and Decision Support Center

Organisation of Islamic Cooperation

5. Önerilen Tarih ve Yer

Yer: Zamalek Marriott Hotel

Tarih: 26 - 27 Mart 2013, Kahire/ Mısır

6. Katılımcılar

Organizatörler İslami ülkelerden katılacak sivil toplum kuruluşlarını, değişik araştırma kuruluşlarını, medya ve özel sektör temsilcilerini, siyaset adamlarını ve uluslararası kuruluşları ağırlamaktan memnuniyet duyacaklardır. İlgilenen katılımcıların, web sitesinde belirtilen alana kayıt yapmalarını rica olunur.